

A káposztafalvi gótikus templom

2009 november 01. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Ez év elején jártunk már a történelmi Magyarország legrégibb önkormányzatának tekinthet? szepességi lándzsás vitézek földjén: a Magas-Tátra déli lábánál fekv? Bethlenfalva reneszánsz várkastélyának bemutatásakor szóltunk a tatárjárás el?tt alapított és egészen 1803-ig fennállt Hernád-völgyi szabad királyi határ?rfalvak önálló székér?l, a Sedes superior nobilium X Lanceatorum comitatus Scepuiensesr?l is. IV. Béla király 1243-ban kelt oklevelében már meger?sítette az északi gyep?t védelmez? fegyveresek korábban szerzett el?jogait, amely kiterjedt a tíz kis falu által alkotott nemesi székre.

A L?csét?l és Iglótól majdnem egyenl? távolságra lév?, 548 méter tengerszint feletti magasságban fekv?, ma 1400 szlovák lakosú Káposztafalu (Hrabusice) hajdan egyike volt a szabad lándzsások községeinek. Az északi országkapu – a Krakkó és Szilézia felé vezet? út –, illetve a Rozsnyó fel?l érkez? királyi nagy út (Via magna) találkozási pontjánál már az Árpádok korában jelent?ssé vált e kis irtványtelepülés. A tatárjáráskor a közeli Létán-hegyre menekült a Szepesség többnyire német ajkú népessége, az ennek emlékére Menedékk?nek, Lapis refugiinek elnevezett helyen alapított karthauzi kolostor közelsége is hatott az 1260-ban Kapsdorf néven említett falu fejl?désére. 1496-ban Zápolya István nádor, szepesi gróf vásártartási joggal ruházta fel, kés?bb (1638-ban) még serf?zési kiváltságot is nyert az akkori uralkodótól.

Temploma már a XIII–XIV. században is létezett, de most látható formájában az 1400-as évek végén épült. Nyugati tornyán az ikerablakok még román koriak, hajójához már sokszögzáródású szentély járul, küls? támpillérei a csúcsíves, k?bordás boltozat oldalnyomását hivatottak hárítani. A XV. század végér?l származó nagyszámú építészeti részlet együttesen sem vetekszik azonban a hajó északi oldalához kapcsolódó kápolna szépségével és m?vészettörténeti jelent?ségével. A hibátlan arányú, két boltszakaszos, tisztán gótikus kápolna 1500 körül épült Szent Borbála tiszteletére. A templom patrónusa, Szent L?rinc emlékét az 1516 és 1520 között készült szárnyas f?oltár ?rzi, képtábláin megidézve a vértanú mártíromságának rémiszt? jeleneteit; a kápolna faragott Borbála-oltárát azonban méltán nevezhetjük „világszámnak”, hiszen a híres Pál mester keze munkája. A l?csei Szent Jakab-templom 16 és fél méter magas f?oltára és tucatnyi más gótikus szoborremek világhír? alkotójának az 1510-es évtizedben temérdek munkája mellett jutott ideje a káposztafalvi plébániatemplom feldíszítésére is e tüneményes Szent Borbála-oltárm?vel.

1676-ban a kurucok elfoglalták a települést, a hadakozás megrongálta a templomot is. A XVIII–XIX. század folyamán a németek kisebbségbe szorultak a tótokkal szemben, majd a XX. század derekának tragédiája végképp elsodorta az alapító szászok kései utódait. A mai szlovák állam igyekszik rendben tartani a középkori m?emlékeket, ám a képen látható modern világítótest is jól mutatja a régmúlt és a jelenkor nem éppen harmonikus kapcsolatát.

Ludwig emil, mno.hu



Ajánló